

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 stycznia 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że M. P. nie podlega od dnia 15 czerwca 2015 roku ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek (...) prowadzonego przez A. W. z siedzibą w Ł.. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że powziął wątpliwość, co do faktycznego zatrudnienia M. P. w charakterze pracownika i wszczął postępowanie wyjaśniające. Ustalono, że płatnik składek w dniu 15 czerwca 2015 roku zawarł z M. P. umowę o pracę na czas określony od dnia 15 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, w 1/2 wymiaru czasu pracy, na stanowisku psychoterapeutki, z wynagrodzeniem w wysokości 2.700,00 zł brutto. Zdaniem organu rentowego zgromadzone w postępowaniu wyjaśniającym dokumenty i złożone przez płatnika składek wyjaśnienia a także fakt zmiany formy zatrudnienia wnioskodawczyni przed powstaniem długotrwałej niezdolności do pracy (w miejsce umowy zlecenia zawarto umowę o pracę) przemawiają za przyjęciem, że działania polegające na zgłoszeniu M. P. do ubezpieczeń społecznych podjęto nie w związku z faktycznym świadczeniem pracy za ustanowionym wynagrodzeniem, a jedynie w celu uzyskania świadczeń z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

/decyzja - k. 32-36 odw. akt ZUS/

Uznając powyższą decyzję za krzywdzącą w dniu 16 lutego 2016 roku ubezpieczona M. P. złożyła od niej odwołanie, wnosząc o zmianę skarżonej decyzji poprzez ustalenie, że wnioskodawczyni podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu od dnia 15 czerwca 2015 roku z tytułu zatrudnienia u płatnika składek A. W. ewentualnie o uchylenie tej decyzji i przekazanie organowi do ponownego rozpoznania. Wnioskodawczyni wniosła także o zasądzenie kosztów postępowania. Zaskarżonej decyzji zarzucono naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 83 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych w zw. z art. 22 k.p., a także art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 8 ust. 1, art. 11, art. 12, art. 13 ust. 1 pkt 1, art. 18 i art. 68 ust. 1 pkt 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych przez błędne uznanie, że zawarta umowa o pracę była pozorna a wnioskodawczyni nie podlega ubezpieczeniom społecznym pomimo podejmowania szeregu czynności faktycznych jako pracownik. Decyzji zarzucono także naruszenie art. 86 i 87 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez niewłaściwe przeprowadzenie przez organ rentowy kontroli z pominięciem zbadania faktycznego świadczenia pracy przez ubezpieczoną. W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że na podstawie zakwestionowanej umowy o pracę wykonywała polecenia swojego przełożonego pracując jako psychoterapeuta, a do jej obowiązków należało udzielanie pomocy psychologicznej pacjentom poradni. Podniesiono, że praca ubezpieczonej spełniała wszystkie cechy stosunku pracy, o których mowa w art. 22 k.p. – była świadczona stale, pod zwierzchnictwem pracodawcy za wynagrodzeniem, a pracodawca tą pracę przyjmował. Argumentowano, że M. P. legitymuje się wykształceniem wyższym, a w czerwcu 2015 roku ukończyła 4-letni kurs, uskakując dyplom psychoterapeuty. Jednoczesne zatrudnienie w szkole w W. na stanowisku psychologa nie stało w kolizji z wykonywaniem spornych obowiązków.

/odwołanie - k. 2-16/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 18 marca 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie, przytaczając tożsamą argumentację, jak w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

/odpowiedź na odwołanie – k. 50-52 odw./

Na rozprawie poprzedzającej wydanie wyroku pełnomocnik wnioskodawczyni (mąż) popierał odwołanie, płatnik składek przyłączył się do stanowiska wnioskodawczyni. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania i zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych według wartości przedmiotu sporu.

/oświadczenia: pełnomocnika wnioskodawczyni - 00:01:20, 00:25:22, płatnika - 00:01:54,01:05:31, pełnomocnika ZUS - 00:01:26, 00:37:52 – płyta CD - k. 197/

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił następujący stan faktyczny:

Płatnik składek A. W. prowadził w spornym okresie pozarolniczą działalność gospodarczą pod firmą (...), główne miejsce wykonywania działalności to Ł., ul. (...). ul. (...) działalności gospodarczej płatnika składek jest prowadzenie niepublicznego zakładu opieki zdrowotnej, wykonywanie kontraktów zawartych z Narodowym Funduszem Zdrowia oraz prowadzenie praktyki prywatnej.

/bezsporne/

Wnioskodawczyni M. P. (uprzednio L.) legitymuje się wykształceniem wyższym, od dnia 11 czerwca 2012 roku posiada tytuł magistra na kierunku psychologia. Nadto w ramach wolontariatu studenckiego zrealizowała w 2012 roku projekt edukacyjny polegający na przeprowadzeniu z młodzieżą 25 h dydaktycznych w zakresie tematyki kompetencji psychologicznych. Odbyła także praktyki zawodowe i staż w latach 2011-2012 roku w poradni zdrowia psychicznego. Dodatkowo ukończyła w 2011 roku kurs elementarny z zakresu języka migowego.

/zaświadczenie o wolontariacie, dziennik zajęć stażowych, zaświadczenie o odbyciu praktyk zawodowych, certyfikat – k. 6, kwestionariusz osobowy dla osoby ubiegającej się o zatrudnienie – k. 1, dyplom ukończenia studiów wyższych – k. 2 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 21 akt ZUS/

W okresie od września 2011 roku do dnia 13 czerwca 2015 roku wnioskodawczyni uczestniczyła w czteroletnim szkoleniu z zakresu psychoterapii pod nazwą Szkoła Psychoterapii P. organizowanym przez (...) Centrum (...), w łącznej ilości 1250 godzin. Po ukończeniu tego szkoleniu uzyskała dyplom psychoterapeuty psychodynamicznego, tj. kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii pod superwizją. Jest to szkolenie rekomendowane przez (...) Towarzystwo (...) i (...) Towarzystwo (...). Ukończenie tego szkolenia jest podstawowym warunkiem do ubiegania się o certyfikat terapeuty.

/dyplom psychoterapeuty psychodynamicznego, zaświadczenia – k. 3 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 19 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

Wnioskodawczyni na dzień 10 grudnia 2012 roku była zatrudniona w Środowiskowym (...) Samopomocy (...) w P. w okresie od dnia 2 lipca 2012 roku na podstawie umowy zlecenia, wykonując usługi na stanowisku psychologa/instruktora terapii zajęciowej. Do jej obowiązków należała aktywizacja i rehabilitacja członków (...) poprzez zajęcia indywidualne i grupowe. Uprzednio w okresie od dnia 5 grudnia 2011 roku do dnia 31 maja 2012 roku wykonywała na rzecz tego podmiotu wolontariat.

/zaświadczenie o wolontariacie, zatrudnienie o zatrudnieniu – k. 6 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r./

M. P. jest zatrudniona w IV Liceum Ogólnokształcącym im. A. M. z siedzibą w W., ul. (...) na podstawie umowy o pracę, początkowo na czas określony od dnia 1 września 2013 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku, w 21/25 wymiaru czasu pracy na stanowisku nauczyciela psychologa za minimalnym wynagrodzeniem zasadniczym nauczycieli tj. 1.986,60 zł (obowiązującej dla nauczyciela stażysty). Ostatnio – w momencie spornego zatrudnienia - była zatrudniona w 18/25 wymiaru czasu pracy (18 godzin tygodniowo). Od września 2015 roku planowano zmniejszyć wymiar czasu pracy do 16 godzin tygodniowo.

/umowa o pracę dla nauczycieli – k. 6 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r., zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 – płyta CD k. 197, 00:06:19 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

Wnioskodawczyni świadczyła w II semestrze roku szkolnego 2014/2015 pracę w Liceum na podstawie powyższej umowy o pracę trzy razy w tygodniu, tj. w poniedziałki i wtorki w godzinach od 8.00 do 15.00 oraz w piątki w godzinach od 8.00 do 12.00. W II semestrze przebywała na zwolnieniu lekarskim w następujących okresach od dnia 4 kwietnia do dnia 26 maja 2015 roku oraz od dnia 31 sierpnia 2015 roku.

/pismo Liceum – k. 174, wyciąg z rachunku bankowego za okres czerwiec – sierpień 2015 roku – k. 178-179, dane o pobieranych świadczeniach i przerwach w zatrudnieniu ubezpieczonego – k. 50 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni 00:57:14 – płyta CD k. 197, 00:06:19 - płyta CD k. 197 , 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

Do pracy w Liceum wnioskodawczyni dojeżdżała z Ł. do W..

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

Praca wnioskodawczyni w Liceum polegała na udzielaniu pomocy psychologicznej uczniom szkoły. Ubezpieczona nie prowadziła psychoterapii.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:21:47 - płyta CD k. 167/

W miesiącach wakacyjnych, tj. od lipca do sierpnia nauczyciele w Liceum korzystają z urlopu, były wówczas pełnione dyżury.

/zeznania wnioskodawczyni 00:06:19, 00:48:34 – płyta CD k. - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

M. P. była zatrudniona u płatnika składek na podstawie umów zlecenia poczynając od stycznia 2013 roku, zawieranych co roku na okresy obejmujące jeden rok, co wynikało z okresu obowiązywania kontraktów łączących płatnika składek z NFZ. Była to forma zatrudnienia opłacalna z punktu widzenia ekonomicznego firmy. Ostatnio wnioskodawczyni była zatrudniona na podstawie umowy zlecenia zawartej w dniu 31 grudnia 2014 roku na okres od dnia 1 stycznia 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku (przedmiotem umowy było udzielanie porad psychoterapeutycznych) poza siedzibą zleceniodawcy za wynagrodzeniem 4,20 zł brutto (punkt rozliczeniowy), płatnym co miesiąc.

/umowa zlecenia – k. 17 akt ZUS, zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 , 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167, zeznania świadka K. G. 01:13:08, 01:10:37 - płyta CD k. 167/

Przy zawieraniu powyższej umowy zlecenia w grudniu 2014 roku strony wspólnie ustaliły, że po podniesieniu przez wnioskodawczynię kwalifikacji i uzyskaniu dyplomu psychoterapeuty płatnik składek dokona zmiany formy zatrudnienia ubezpieczonej poprzez zawarcie w miejsce umowy cywilno-prawnej umowy o pracę. Wnioskodawczyni postawiła płatnikowi składek powyższy warunek kontynuowania dalszej współpracy z nim, na co płatnik składek wyraził zgodę. Zawarcie umowy o pracę z jedynym zatrudnionym przez płatnika psychologiem w trakcie ubiegania się o certyfikat psychoterapeuty wpływało na zwiększenie kontraktowania z NFZ (otrzymanie większej ilości punktów). Na rynku (...) nie było psychologa z odpowiednimi kwalifikacjami (do przeprowadzania testów psychologicznych). Wysokość wynagrodzenia ustalono zgodnie ze stawkami obowiązującymi na rynku (...) (100 zł za godzinę).

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:21:47 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197, 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27, 01:05:20 - płyta CD k. 167/

W okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 31 maja 2015 roku płatnik składek dokonał zgłoszenia wnioskodawczyni jako osoby wykonującej umowę zlecenia wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego.

/bezsporne, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek – k. 39-39 odw., k. 47–47 odw. akt ZUS, zgłoszenie danych płatnika składek – druk (...) k. 49 – 49 odw. akt ZUS/

Płatnik składek Pan A. W. za kwiecień i maj 2015 roku złożył za wnioskodawczynią imienne raporty miesięczne o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne (...), w których została wykazana podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia zdrowotne za w kwocie 0,00zł.

/bezsporne/.

W ramach umów zlecenia łączących ubezpieczoną z płatnikiem składek wnioskodawczyni udzielała pomocy psychologicznej bez użycia testów psychologicznych. Przyjmowała pacjentów od 2 do 3 razy w tygodniu (środa, czwartek a czasem wtorek) w zależności od grafiku zapisów pacjentów.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:29:23 - płyta CD k. 167/

Ostatnio na podstawie umowy zlecenia ubezpieczona otrzymywała wynagrodzenie w wysokości około 2.000,00 zł w zależności od ilości przyjętych pacjentów. Wnioskodawczyni otrzymywała za każdego przyjętego pacjenta 10 punktów rozliczeniowych, tj. 42 zł za przyjęcie jednego pacjenta. Przyjmowała około 50 pacjentów w miesiącu czyli 12-13 pacjentów w tygodniu.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:29:23 - płyta CD k. 167/

Wykonywaniem testów psychologicznych z uwagi na brak uprawnień wnioskodawczyni w tym zakresie (była ona w trakcie kursu psychoterapeutycznego) na podstawie umowy zlecenia zajmował się odrębny podmiot.

/zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 – płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27 - płyta CD k. 167/

Nadto wnioskodawczyni w okresie od dnia 1 października 2014 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku współpracowała w minimalnym zakresie z K. T. świadcząc usługi psychoterapeutyczne w centrum psychoterapii (...) - Grupa (...) Szkoleniowa. Z tego tytułu wnioskodawczyni była zgłoszona przez K. T. jako osoba wykonującą umowę zlecenia wyłącznie do ubezpieczenia zdrowotnego. Płatnik ten za kwiecień i maj 2015 roku złożył za wnioskodawczynią imienne raporty miesięczne o należnych składkach na ubezpieczenie zdrowotne (...), w których została wykazana podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia zdrowotne w kwocie 0,00zł.

/bezsporne/

A. W. w 2015 roku zatrudniał na podstawie umów zlecenia R. M. (przedmiotem umowy było udzielanie porad psychoterapeutycznych) w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku oraz od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2016 roku poza siedzibą zleceniodawcy za wynagrodzeniem 4,00 zł brutto (punkt rozliczeniowy), płatnym co miesiąc, tj. w granicach 440,00 zł – 1.960,00 zł w skali całego roku 2015 oraz w granicach 480,00 zł – 1.800,00 zł w skali całego roku 2016 oraz K. O. (przedmiotem umowy było wykonywanie usług na stanowisku psychologa klinicznego) w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 2015 roku poza siedzibą zleceniodawcy za wynagrodzeniem 5,00 zł brutto, tj. za okres październik – grudzień 2014 roku w granicach od 175,00 zł – 315,00 zł i za styczeń 2015 roku – 170,00 zł. K. O. legitymuje się wykształceniem wyższym, posiada od 2004 roku tytuł magistra psychologii w zakresie psychologii stosowanej, od 2009 roku tytuł doktora nauk medycznych w zakresie biologii medycznej a od 2013 roku tytuł specjalisty w dziedzinie psychologia medyczna.

/umowy zlecenia, akta osobowe K. O., karty przychodów z umów zleceń za lata 2014-2016 – koperta k. 184, dane ubezpieczonego o podstawach wymiaru składek – k. 38-38 odw. akt ZUS, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27, 01:05:20 - płyta CD k. 167/

Płatnik składek zatrudniał na przestrzeni ostatnich 5 lat p. P. na podstawie umowy o świadczenie usług informatycznych, M. G. od 2012 roku na podstawie umowy o pracę na stanowisku recepcjonistki (1/2 wymiaru czasu

pracy), rejestratorki medycznej, lekarzy na podstawie kontraktów i umów zlecenia, a także pielęgniarkę na podstawie umowy o pracę.

/zeznania świadka M. G. 00:07:38 - płyta CD k. 187, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 01:07:26 - płyta CD k. 167/

Wnioskodawczyni w kwietniu 2015 roku dowiedziała się, że spodziewa się dziecka, w dniu 23 kwietnia 2015 roku potwierdzono u niej 9 tygodniową ciążę.

/dokumentacja medyczna – k. 103-107, k. 114-122, koperta k. 81, koperta k. 88, koperta k. 92, koperta k. 95, koperta k. 98, koperta k. 111/

Wnioskodawczyni i płatnik składek wiedzieli w momencie zatrudnienia wnioskodawczyni o tym, że jest ona w 4 miesiącu ciąży.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27 - płyta CD k. 167, zeznania świadka K. G. 01:13:08 - płyta CD k. 167/

Nie było przeciwwskazań medycznych do podjęcia pracy przez wnioskodawczynię w ciąży.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:21:47 - płyta CD k. 167, dokumentacja medyczna – k. 103-107, k. 114-122, koperta k. 81, koperta k. 88, koperta k. 92, koperta k. 95, koperta k. 98, koperta k. 111/

W dniu 15 czerwca 2015 roku (...) A. W. z siedzibą w Ł. zawarł z M. P. umowę o pracę na stanowisku psychoterapeutki, w 1/2 wymiaru czasu pracy, na czas określony od dnia 15 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku, z wynagrodzeniem w wysokości 2.700,00 zł brutto miesięcznie. Jako miejsce wykonywania pracy wskazano Ł..

/umowa o pracę – k. 2 część B akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 15 akt ZUS/

Nie sporządzono pisemnego zakresu obowiązków wnioskodawczyni.

/bezsporne/

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 27 sierpnia 2013 roku wnioskodawczyni była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela – psychologa wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych w IV Liceum Ogólnokształcącym im. A. M. w W..

/zaświadczenie lekarskie - k. 5 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 18/

Zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 29 maja 2015 roku wnioskodawczyni była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku nauczyciela – psychologa wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych w IV Liceum Ogólnokształcącym im. A. M. w W.. Badanie profilaktyczne przeprowadzono po przebytej przez wnioskodawczynię chorobie.

/zaświadczenie lekarskie - k. 19/

Powyższe zaświadczenia lekarskie wnioskodawczyni przedłożyła płatnikowi składek w czerwcu 2015 roku celem wykazania zdolności do wykonywania pracy na stanowisku psychoterapeuty wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych. Z uwagi na zbieżny charakter obowiązków wykonywanych w ramach zatrudnienia w szkole w W. i u płatnika składek zainteresowany uznał te zaświadczenia za wystarczające.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:21:47 - płyta CD k. 167/

Następnie zgodnie z zaświadczeniem lekarskim z dnia 17 sierpnia 2015 roku wnioskodawczyni była zdolna do wykonywania pracy na stanowisku psychoterapeuty wobec braku przeciwwskazań zdrowotnych u płatnika składek.

/zaświadczenie lekarskie - k. 4 część A akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 20, zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:21:47 - płyta CD k. 167/

Wnioskodawczyni odbyła szkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy zakresie instruktażu ogólnego przeprowadzonego przez A. K. (w dniu 15 czerwca 2015 roku) i instruktażu stanowiskowego przeprowadzonego przez A. W. (w dniach 15-16 czerwca 2015 roku).

/karta szkolenia wstępnego w zakresie BHP – k. 3 cz. B akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r. oraz k. 17-17 odw. /

Płatnik składek w dniu 20 czerwca 2015 roku dokonał zgłoszenia M. P. do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego od dnia 15 czerwca 2015 roku.

/bezsporne/

Wnioskodawczyni świadczyła pracę trzy razy w tygodniu (wtorki, środy i czwartki), w siedzibie firmy w Ł. przy ul. (...), zasadniczo w godzinach pracy gabinetu psychoterapeutycznego tj. w przedziale godzin od 10:00 do 20:00. Zakres godzin pracy danego dnia różnił się w zależności od grafiku przyjęć pacjentów, tygodniowo ilość godzin pracy wynosiła 20 godzin. Czasem zostawała dłużej by dokończyć wypełnianie dokumentacji. We wtorki pracę świadczyła po zakończeniu obowiązków służbowych w Liceum tj. w przedziale od 15:00 do 20:00. W biurze znajdowały się dwa gabinety przystosowane do sesji terapeutycznych - osoba zatrudniona na stanowisku recepcjonistki wskazała wnioskodawczyni, który gabinet był wolny danego dnia. Ubezpieczona posiadała własne indywidualne hasło do logowania w systemie komputerowym firmy.

/zeznania świadka K. G. 01:17:28, 01:10:37 - płyta CD k. 167, zeznania świadka M. G. 00:07:38 - płyta CD k. 187, zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:29:23, 00:38:32 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197, 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27 - płyta CD k. 167/

W celu wykonywania swoich obowiązków wnioskodawczyni dokonywała za pomocą imiennego konta logowania się do programu komputerowego mMedica na komputerze w biurze. Logowania dokonywała w przypadku przyjmowania pacjentów, w celu uzupełnienia dokumentacji dotyczącej przyjęć pacjentów. Zdarzało się, że na wykonanie dokumentacji z przeprowadzonych badań wnioskodawczyni miała czas dopiero po przyjęciu wszystkich pacjentów. Gdy nie przyjmowała pacjentów czyli gdy np. opracowała testy psychologiczne nie logowała się do systemu.

/wykaz logowań za okres czerwiec – sierpień 2015 roku – statystyka użytkownika – k. 21-29, zeznania świadka M. G. 00:07:38 - płyta CD k. 187, zeznania wnioskodawczyni 00:57:14 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:29:23, 00:38:32 - płyta CD k. 167/

Wnioskodawczyni nie podpisywała pisemnej listy obecności wobec braku takiej potrzeby. Logowanie się do systemu zastępowało listę obecności.

/zeznania wnioskodawczyni 00:57:14 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

W ramach zatrudnienia wnioskodawczyni diagnozowała pacjentów poradni i w razie potrzeby przeprowadzała psychoterapie indywidualne, na podstawie skierowania głównie od lekarza psychiatry. Pierwsze wizyty pacjentów były umawiane przez pracowników recepcji, następne uzgadniane z wnioskodawczynią. Na każdego pacjenta miała przeznaczony 60 minut. W przerwach pomiędzy przyjmowaniem pacjentów sporządzała notatki i przygotowywała się do sesji terapeutycznych. Zasadniczo we wtorki opracowywała wyniki testów, w środy i czwartki przyjmowała pacjentów. Opracowanie wyniku testu zajmowało około 3-4 godzin.

/zanonimizowana dokumentacja medyczna jednej z pacjentek wnioskodawczyni – k. 30-49, zeznania świadka M. G. 00:07:38 - płyta CD k. 187, zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw.

z 00:02:59, 00:38:32, 00:53:27 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197, 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27, 01:05:20 - płyta CD k. 167/

Poza dotychczasowymi obowiązkami (które wykonywała dotychczas na podstawie umowy zlecenia) wnioskodawczyni wykonywała dodatkowo pracę psychologa klinicznego w związku z uzyskaniem stosownych uprawnień tj. uzyskaniem tytułu psychoterapeuty. Jej obowiązki w tym zakresie polegały na przeprowadzaniu badań pacjenta za pomocą testów psychologicznych, uprzednio przez nią opracowanych. Testy przeprowadzała jednorazowo, na ich podstawie dokonywała rozpoznania i diagnozy. Nie w każdym przypadku istniała konieczność przeprowadzenia testu psychologicznego w celu postawienia diagnozy.

/zeznania świadka M. G. 00:07:38 - płyta CD k. 187, zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:29:23 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27, 01:05:20 - płyta CD k. 167/

Po uzyskaniu stosowanych kwalifikacji wnioskodawczyni otrzymywała za każdego przyjętego pacjenta 14 punktów, przed tą zmianą 10 punktów. Punkt rozliczeniowy odpowiadał równowartości 8 zł. Za każdego pacjenta płatnik otrzymywał w ramach kontraktu z NFZ kwotę 100 zł.

/zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:21:47 - płyta CD k. 167/

Płatnik składek kontrolował pracę wnioskodawczyni, wydawał jej polecenia. Czasem nadzór nad ubezpieczoną zlecał M. G. zatrudnionej na stanowisku recepcjonistki i menedżera ds. medycznych.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167, zeznania płatnika 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:55:27 - płyta CD k. 167/

W ramach sprawozdawczości przesyłanej co miesiąc do NFZ brak jest wykazywanych testów.

/pismo NFZ - k. 176/

M. P. zgłosiła się do lekarza, który wystawił jej zwolnienie na okres od dnia 4 kwietnia 2015 roku do dnia 26 maja 2015 roku oraz od dnia 31 sierpnia 2015 roku. Była hospitalizowana w szpitalu w Ł. w okresie od dnia 29 września do dnia 2 października 2015 roku a następnie w szpitalu (...) w Ł. w okresie od dnia 2 do 9 października 2015 roku z powodu zagrażającego poronienia. Na zwolnieniach lekarskich przebywała do dnia porodu.

/dokumentacja medyczna - k. 103-107, k. 114-122, koperta k. 81, koperta k. 88, koperta k. 92, koperta k. 95, koperta k. 98, koperta k. 111, zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167

W czasie nieobecności wnioskodawczyni w pracy obowiązki w zakresie udzielania porad psychoterapeutycznych wykonuje R. M. w ramach umowy zlecenia. Nie posiada ona uprawnień do wykonywania testów psychologicznych, obowiązki te powierzono lekarzowi psychiatrze, który zlecał ich wykonanie. Wnioskodawca zatrudnia obecnie 3 psychiatrów w tym dwóch na podstawie kontraktów a jednego na podstawie umowy zlecenia.

/zeznania płatnika 00:10:03, 00:15:38 płyta CD k. 197, 00:10:03 - płyta CD k. 197 w zw. z 01:07:26 - płyta CD k. 167, zeznania wnioskodawczyni 00:48:34 - płyta CD k. 197/

K. O. posiadała uprawnienia do wykonywania testów psychologicznych. Wykonywała je w styczniu 2015 roku. Obecnie nie jest zatrudniona u płatnika.

/zeznania płatnika 00:15:38 - płyta CD k. 197/

M. P. w dniu (...) urodziła dziecko.

/dokumentacja medyczna – k. 103-107, k. 114-122, koperta k. 81, koperta k. 88, koperta k. 92, koperta k. 95, koperta k. 98, koperta k. 111/

Wnioskodawczyni w okresie od dnia 10 listopada 2015 roku wykorzystywała przysługujący jej urlop macierzyński, a następnie rodzicielski.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167/

Na listach płac wskazano, że M. P. zostało wypłacone wynagrodzenie za czerwiec 2015 roku w wysokości 1.141,50 zł netto, za lipiec 2015 roku w wysokości 1.947,15 zł netto, za sierpień 2015 roku w wysokości 1.947,14 zł netto (w tym za okres niezdolności do pracy). Odbiór wynagrodzenia pracownicy płatnika w tym wnioskodawczyni kwitowała podpisem na listach płac.

/listy płac za czerwiec – sierpień 2015 roku - k. 23-28 akt ZUS/

(...) z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej osiągał dochody. W ostatnich latach nie ponosił strat.

/zeznania świadka K. G. 01:17:28 - płyta CD k. 167/

W dniu 31 grudnia 2015 roku płatnik składek wystawił wnioskodawczyni świadectwo pracy, w którym zaświadczył, że wnioskodawczyni była zatrudniona w okresie od dnia 15 czerwca 2015 roku do dnia 31 grudnia 2015 roku w 1/2 wymiaru czasu pracy na stanowisku psychoterapeutki.

/świadectwo pracy – cz. C akt osobowych przedłożonych na rozprawie z 7.12.2017 r., zeznania wnioskodawczyni 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59 - płyta CD k. 167-

Wnioskodawczyni nie wróciła do pracy na stałe u płatnika składek, we wrześniu i październiku 2016 roku jedynie świadczyła pracę na rzecz płatnika na podstawie umowy zlecenia, za wynagrodzeniem 4,20 zł (punkt rozliczeniowy). Za każdego pacjenta otrzymywała 14 punktów. Wówczas nie używała testów psychologicznych bowiem nie kierowano do niej pacjentów pod kątem tego typu badania. Prowadziła psychoterapię pacjentów na podstawie skierowań głównie od lekarza psychiatry. We wrześniu 2016 roku zaszła w kolejną ciążę, którą planowała. Ciąża była zagrożona, wnioskodawczyni była wielokrotnie hospitalizowana. Obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim w związku z urodzeniem drugiego dziecka.

/zeznania wnioskodawczyni 00:04:17, 00:09:07 - płyta CD k. 197, 00:04:17 - płyta CD k. 197 w zw. z 00:02:59, 00:29:23 - płyta CD k. 167/

Powyższych ustaleń Sąd dokonał na podstawie zgromadzonych w aktach dokumentów, zeznań świadka K. G. prowadzącego księgowość płatnika, świadka M. G. będącej pracownikiem płatnika składek oraz na podstawie zeznań wnioskodawczyni M. P. i płatnika A. W..

Zgromadzonym dowodom Sąd dał wiarę, a dokonując oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego Sąd uznał, że jest on wystarczający by wyjaśnić sporną okoliczność – a mianowicie czy zawarta w dniu 15 czerwca 2015 roku przez A. W. z M. P. umowa o pracę nosi cechy pozorności i czy została podpisana jedynie dla uzyskania pracowniczego tytułu do ubezpieczeń społecznych i skorzystania ze świadczeń

z ubezpieczenia w związku z niezdolnością do pracy, przypadającą w okresie ciąży. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków i zeznaniom wnioskodawczyni i zainteresowanego, w których wskazali na realność zawartej umowy o pracę oraz faktyczne świadczenie pracy przez M. P. w ramach powyższej umowy.

W ocenie Sądu zeznania świadków w niniejszej sprawie są jasne, logiczne

i wzajemnie niesprzeczne. Wersję zdarzeń przedstawioną przez skarżącą potwierdzają świadkowie zeznający w tej sprawie, którzy są osobami obcymi dla stron a przy tym posiadają szczegółową wiedzę, co do spornych okoliczności. Z zeznań świadków i stron jasno wynika, że wnioskodawczyni w spornym okresie wykonywała obowiązki pracownicze w siedzibie płatnika składek, w którym znajdował się niepubliczny zakład opieki zdrowotnej, skarżąca diagnozowała pacjentów poradni i w razie potrzeby przeprowadzała psychoterapie indywidualne, na podstawie skierowania głównie od lekarza psychiatry. Na każdego pacjenta miała przeznaczone 60 minut. W przerwach pomiędzy przyjmowaniem pacjentów sporządzała notatki i przygotowywała się do sesji terapeutycznych. Poza prowadzeniem psychoterapii wykonywała także testy psychologiczne, zlecone uprzednio przez lekarza psychiatrę. Zasadniczo we wtorki opracowywała wyniki testów, w środy i czwartki przyjmowała pacjentów. Opracowanie wyniku testu zajmowało około 3-4 godzin. Zeznania świadków i stron w tym zakresie wzajemnie się uzupełniają i są wiarygodne. Sąd nie dopatrzył się żadnych okoliczności pozwalających na ich zdyskredytowanie. W świetle materiału dowodowego zebranego w sprawie nie budzi żadnych wątpliwości sądu, że wnioskodawczyni faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek. Organ rentowy nie przedstawił żadnych dowodów poddających w wątpliwość fakt, że w spornym okresie czasu wnioskodawczyni przyjmowała pacjentów w przychodni płatnika składek.

Sąd oddalił wniosek dowodowy pełnomocnika ZUS o zwrócenie się do NFZ o wskazanie godzin pracy wnioskodawczyni zgłoszonych przez płatnika w 2015 roku na okoliczność czy płatnik w spornym okresie wykazał ilość godzin pracy wnioskodawczyni w wymiarze 20 godzin, oraz czy dni i godziny pracy wnioskodawczyni przypadły w dniach wskazanych przez wnioskodawczynię z uwagi na fakt dostatecznego wyjaśnienia istotnych w sprawie okoliczności w drodze pozostałego materiału dowodowego. Płatnik składek zeznał zresztą, że do NFZ przekazuje jedynie informacje dotyczące zakresu godzinowego, w którym będzie dostępna psychoterapia, bez wskazania danych osobowych psychoterapeutów (od czerwca 2015 roku zatrudnił 2 psychoterapeutów) i ilości godzin pracy każdego psychoterapeuty. Wniosek ten zmierzałby zatem jedynie do przedłużenia postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie M. P. w świetle zgromadzonego materiału dowodowego zasługuje na uwzględnienie i powoduje zmianę zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z art. 6 ust 1 pkt.1 i art. 13 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1778) obowiązkowym ubezpieczeniem emerytalnym, rentowym, chorobowym i wypadkowym - podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami w okresie od nawiązania stosunku pracy do dnia jego ustania.

Stosownie zaś do treści art. 1 ust 1 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (tekst jednolity Dz. U. z 2017 r. poz. 1368) osobom tym, w razie choroby lub macierzyństwa, przysługują świadczenia pieniężne na warunkach i w wysokości określonych ustawą.

W myśl art. 4 w ust 1 i 2 wskazanej wyżej ustawy zasiłkowej ubezpieczony podlegający obowiązkowo ubezpieczeniu nabywa prawo do zasiłku chorobowego po upływie 30 dni nieprzerwanego ubezpieczenia chorobowego. Natomiast prawo do zasiłku chorobowego od pierwszego dnia ubezpieczenia chorobowego przysługuje ubezpieczonym obowiązkowo, którzy mają wcześniej co najmniej 10-letni okres obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego (ust. 3 pkt 3).

Z kolei zgodnie z treścią art. 29 ust. 1 pkt 1 analizowanej ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku zasiłek macierzyński przysługuje ubezpieczonej, która w okresie ubezpieczenia chorobowego albo w okresie urlopu wychowawczego urodziła dziecko.

Jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego A. W. zawarł z M. P. w dniu 15 czerwca 2015 roku umowę o pracę, która stanowiła podstawę do zastosowania w/w regulacji i przyjęcia, że M. P. podlega ubezpieczeniom. Ważność tej umowy została przez organ rentowy niesłusznie zakwestionowana. Niewątpliwie bowiem sporna umowa

o pracę nie została zawarta dla pozoru, jest ważna i nie ma do niej zastosowania przepis art. 83 k.c. Nie budzi żadnych wątpliwości sądu, że wnioskodawczyni wykonywała obowiązki w oparciu o tą umowę i między innymi przyjmowała pacjentów.

O uznaniu stosunku łączącego strony za stosunek pracy rozstrzygają przepisy prawa pracy.

Zgodnie z treścią art. 22 § 1 ustawy z dnia 26 czerwca 1974 roku kodeks pracy (tekst jednolity: Dz. U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94 ze zm.), przez nawiązanie stosunku pracy pracownik zobowiązuje się do wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem oraz w miejscu i czasie wyznaczonym przez pracodawcę, a pracodawca do zatrudniania pracownika za wynagrodzeniem.

Do cech pojęciowych pracy stanowiącej przedmiot zobowiązania pracownika w ramach stosunku pracy należą osobiste i odpłatne jej wykonywanie w warunkach podporządkowania. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury stosunek ubezpieczeniowy jest następczy wobec stosunku pracy i powstaje tylko wówczas, gdy stosunek pracy jest realizowany. Jeżeli stosunek pracy nie powstał bądź też nie jest realizowany, wówczas nie powstaje stosunek ubezpieczeniowy, nawet jeśli jest odprowadzana składka na ubezpieczenie społeczne (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 17 stycznia 2006 r. III AUa 433/2005, Wspólnota (...)). Podleganie pracownikemu tytułowi ubezpieczenia społecznego jest uwarunkowane nie tyle opłacaniem składek ubezpieczeniowych, ile legitymowaniem się statusem pracownika rzeczywiście świadczącego pracę w ramach ważnego stosunku pracy (patrz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2005 r. o sygn. akt II UK 43/05, OSNAPiUS rok 2006/15 – 16/251).

Nawiązanie stosunku pracy powoduje konsekwencje prawne nie tylko w sferze prawa pracy, ale i w innych dziedzinach prawa. Jednym z takich skutków jest prawo do świadczeń z ubezpieczenia społecznego na wypadek ziszczenia się określonych w ustawie warunków. Skutek ten po ich spełnieniu powstaje z mocy prawa. Nie można zatem wiązać zawarcia umowy o pracę, choćby zmierzała wyłącznie do uzyskania świadczeń ubezpieczeniowych, z zamiarem obejścia prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 sierpnia 2005 r. II UK 320/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 122; zdanie odrębne do wyroku Sądu Najwyższego z dnia 14 lipca 2005 r. II UK 278/04, opubl: OSNAPiUS rok 2006, Nr. 7-8, poz. 116). Cel w postaci objęcia ubezpieczeniem społecznym i uzyskania z niego świadczeń nie jest bowiem sprzeczny z ustawą ani nie zmierza do jej obejścia, a przeciwnie - co zostało już wcześniej powiedziane - jest konsekwencją uzyskania statusu pracownika.

Zgodnie z art. 83 § 1 k.c. nieważne jest oświadczenie woli złożone drugiej stronie za jej zgodą dla pozoru.

Z czynnością prawną pozorną mamy do czynienia wówczas, gdy występują, łącznie następujące warunki: oświadczenie woli musi być złożone tylko dla pozoru, oświadczenie woli musi być złożone drugiej stronie, adresat oświadczenia woli musi zgadzać się na dokonanie czynności prawnej jedynie dla pozoru, czyli być aktywnym uczestnikiem stanu pozorności. Pierwsza i zasadnicza cecha czynności pozornej wyraża się brakiem zamiaru wywołania skutków prawnych, jakie prawo łączy z tego typu i treścią złożonego oświadczenia. Jest to zatem z góry świadoma sprzeczność między oświadczonymi

a prawdziwymi zamiarami stron, czyli upozorowanie stron na zewnątrz i wytworzenie przeświadczenia dla określonego kręgu (otoczenia), nie wyłączając organów władzy publicznej, że czynność o określonej treści została skutecznie dokonana. Jednakże zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego, wyrażonym w wyroku z dnia 14 marca 2001 roku (sygn. akt III UKN 258/00, opubl. OSNAP 2002/21/527), nie można przyjąć pozorności oświadczeń woli o zawarciu umowy o pracę, gdy pracownik podjął pracę i ją wykonywał, a pracodawca świadczenie to przyjmował. Nie wyklucza to rozważenia, czy w konkretnym przypadku zawarcie umowy zmierzało do obejścia prawa (art. 58 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p.).

O czynności prawnej mającej na celu obejście ustawy można mówić wówczas, gdy czynność taka pozwala na uniknięcie zakazów, nakazów lub obciążeń wynikających

z przepisu ustawy i tylko z takim zamiarem została dokonana. Nie jest natomiast obejściem prawa dokonanie czynności prawnej w celu osiągnięcia skutków, jakie ustawa wiąże z tą czynnością prawną. Skoro z zawarciem

umowy o pracę ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalno-rentowego, chorobowego

i wypadkowego, podjęcie zatrudnienia w celu objęcia ubezpieczeniem i ewentualnego korzystania ze świadczeń z tego ubezpieczenia nie może być kwalifikowane, jako obejście prawa.

W sytuacji, gdy wolą stron zawierających umowę było faktyczne nawiązanie stosunku pracy i doszło do świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego, nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 lipca 2008 r., sygn. akt II UK 334/07, opubl. L.).

Sąd Okręgowy podziela również pogląd Sądu Najwyższego (wyrok z dnia 25 stycznia 2005 r. II UK 141/04, OSNP 2005/15/235), w którym to Sąd Najwyższy stwierdza, że stronom umowy o pracę, na podstawie której rzeczywiście były wykonywane obowiązki i prawa płynące z tej umowy, nie można przypisać działania w celu obejścia ustawy (art. 58 § 1 k.c. w zw. z art. 300 k.p.).

Nadto nadmienić należy, iż w niniejszej sprawie to na organie rentowym spoczywał ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli, a więc, że nie miały zamiaru wywołania żadnych skutków prawnych, gdyż pracownik nie podjął wykonywania pracy, a pracodawca świadczenia tego nie przyjmował. Z tych bowiem faktów organ rentowy wywodzi skutki prawne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/2006, LEX nr 328015).

Sąd Okręgowy w całości podziela stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z dnia 24 lutego 2010 roku w sprawie o sygn. akt II UK 204/09 (Lex nr 590241), iż o tym czy strony istotnie nawiązały stosunek pracy stanowiący tytuł ubezpieczeń społecznych nie decyduje samo formalne zawarcie umowy o pracę, wypłata wynagrodzenia, przystąpienie do ubezpieczenia i opłacenie składki, wystawienie świadectwa pracy, ale faktyczne i rzeczywiste realizowanie elementów charakterystycznych dla stosunku pracy, a wynikających z art. 22 § 1 k.p. Istotne więc jest, aby stosunek pracy zrealizował się przez wykonywanie zatrudnienia o cechach pracowniczych.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z dnia 21 maja 2010 roku w sprawie o sygn. akt I UK 43/10 (Lex nr 619658) wskazano, że umowa o pracę jest zawarta dla pozorów, a przez to nie stanowi tytułu do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, jeżeli przy składaniu oświadczeń woli obie strony mają świadomość, że osoba określona w umowie jako pracownik nie będzie świadczyć pracy, a podmiot wskazany jako pracodawca nie będzie korzystać z jej pracy, czyli strony z góry zakładają, że nie będą realizowały swoich praw i obowiązków wypełniających treść stosunku pracy. Skoro z zawarciem umowy o pracę ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2009 roku, Nr 205, poz. 1585 ze zm.) wiąże obowiązek ubezpieczenia emerytalnego i rentowych oraz wypadkowego i chorobowego, to podjęcie zatrudnienia w celu objęcia tymi ubezpieczeniami

i ewentualnie korzystania z przewidzianych nimi świadczeń nie jest obejściem prawa.

W świetle poczynionych w rozpoznawanej sprawie ustaleń faktycznych nie można mówić o pozorności oświadczeń woli w zawarciu umowy o pracę. Postępowanie dowodowe wykazało bowiem, że M. P. pracę podjęła i ją świadczyła, a pracodawca – świadczenie to przyjmował, płacąc umówione wynagrodzenie. M. P. wykonywała w spornym okresie pracę u płatnika składek. Zajmowała się diagnozowaniem pacjentów (...) i w razie potrzeby przeprowadzaniem psychoterapii indywidualnych, na podstawie skierowania głównie od lekarza psychiatry. Na każdego pacjenta miała przeznaczone 60 minut. W przerwach pomiędzy przyjmowaniem pacjentów sporządzała notatki i przygotowywała się do sesji terapeutycznych. Poza prowadzeniem psychoterapii wykonywała także testy psychologiczne, zlecone uprzednio przez lekarza psychiatrę. Zasadniczo we wtorki opracowywała wyniki testów, w środy i czwartki przyjmowała pacjentów. Z ustaleń wynika jednocześnie, że obowiązki wykonywane przez nią w ramach spornej umowy o pracę nie kolidowały z obowiązkami wykonywanymi na rzecz drugiego pracodawcy – Liceum. Po odejściu ubezpieczonej na zwolnienie lekarskie jej obowiązki w zakresie udzielania porad psychoterapeutycznych przejęła R.

M. w ramach umowy zlecenia (nie posiadała ona uprawnień do wykonywania testów psychologicznych). Obowiązki w zakresie wykonywania testów psychologicznych powierzono natomiast lekarzowi psychiatrze, który zlecał ich wykonanie.

Strona odwołująca się w toku postępowania przedstawiła także dokumentację, którą sporządzała w trakcie spornego zatrudnienia, w postaci zanonimizowanej dokumentacji medycznej jednej z pacjentek wnioskodawczynie. Dokumentację tę wnioskodawczynie sporządzała w systemie komputerowym mMedica.

Stanowisko na jakim została zatrudniona M. P. było częściowo stanowiskiem nowoutworzonym, płatnik składek zatrudniał wcześniej z podobnym zakresem obowiązków wnioskodawczynią jednak w oparciu o umowę zlecenia od stycznia 2013 roku. Przy zawieraniu w grudniu 2014 roku kolejnej umowy zlecenia strony poczyniły ustne ustalenia, że z chwilą podniesienia przez wnioskodawczynią kwalifikacji i uzyskania dyplomu psychoterapeuty płatnik składek dokona zmiany formy zatrudnienia ubezpieczonej poprzez zawarcie w miejsce umowy cywilno-prawnej umowy o pracę. Warunek ten ziścił się w dniu 13 czerwca 2015 roku kiedy wnioskodawczynie ukończyła czteroletnie szkolenie z zakresu psychoterapii pod nazwą Szkoła Psychoterapii P. organizowane przez (...) Centrum (...), uzyskując dyplom psychoterapeuty psychodynamicznego, tj. kwalifikacje do prowadzenia psychoterapii pod superwizją i przeprowadzania testów psychologicznych. Stwierdzić należy, że rodzaj prowadzonej przez zainteresowanego działalności, uwarunkowany posiadaniem kontraktów z NFZ, w ocenie Sądu uzasadniał potrzebę zatrudnienia osoby na stanowisku psychoterapeuty po uzyskaniu przez wnioskodawczynią możliwości wykonywania zawodu psychologa klinicznego (przy jednoczesnym braku na rynku (...) osób z tego typu uprawnieniami), zwłaszcza, że sytuacja finansowa płatnika składek pozwalała mu na zatrudnienie pracownika z wynagrodzeniem nieodbiegającym od stawek rynkowych. Z ustaleń wynika, że zawarcie z wnioskodawczynią umowy o pracę gwarantowało zwiększenie kontraktowania z NFZ (otrzymanie większej ilości punktów). Ponadto podkreślić w tym miejscu należy, że zawarcie z ubezpieczoną umowy o pracę była naturalną konsekwencją kontynuowania z nią przez płatnika współpracy.

Płatnik składek i ubezpieczona w momencie jej zatrudnienia wiedzieli, że jest ona w ciąży, jednakże zgodnie z dokumentacją lekarską nie było wskazań do zwolnienia lekarskiego z tego powodu, nadto legitymowała się ona zaświadczeniem lekarskim o braku przeciwwskazań do podjęcia pracy. Wobec tej okoliczności nie można przypisać stronom działania wyłącznie w celu objęcia M. P. ochroną ubezpieczeniową.

W ocenie Sądu analiza sytuacji finansowej płatnika składek w spornym okresie pozwala na stwierdzenie, że płatnik składek stać było na zatrudnienie pracownika z uposażeniem miesięcznym w kwocie 2.700,00 zł brutto w 1/2 wymiaru czasu pracy, co stanowi kwotę odpowiadającą stawkom obowiązującym na rynku w branży psychoterapeutycznej.

Nadto zeznania świadków i zeznania stron świadczą o tym, że pracodawca kierował pracą wnioskodawczynie, w szczególności wskazywał na konkretne bieżące zadania do realizacji, których wykonanie następnie kontrolował, sprawdzając prawidłowość przygotowanych dokumentów. Jest to istotne, jeżeli uwzględni się, że zatrudnienie pracownicze odwołuje się do staranności, a nie rezultatu. Ponadto z zeznań wyżej wymienionych osób, a także dokumentacji osobowej wynika, że wnioskodawczynie pracowała w 1/2 wymiarze czasu pracy i w stałych dniach.

Wskazać również należy, że ubezpieczona M. P. w chwili podjęcia zatrudnienia u płatnika składek była osobą aktywną zawodowo. Była ona zatrudniona w IV Liceum Ogólnokształcącym im. A. M. z siedzibą w W., ul. (...) na podstawie umowy o pracę, początkowo na czas określony od dnia 1 września 2013 roku do dnia 31 sierpnia 2014 roku, w 21/25 wymiaru czasu pracy na stanowisku nauczyciela psychologa za minimalnym wynagrodzeniem zasadniczym nauczycieli tj. 1.986,60 zł (obowiązującej dla nauczyciela stażysty). Ostatnio – w momencie spornego zatrudnienia - była zatrudniona w 18/25 wymiaru czasu pracy (18 godzin tygodniowo). Od września 2015 roku planowano zmniejszyć jej wymiar czasu pracy do 16 godzin tygodniowo, a w okresie wakacyjnym były urlopy nauczycieli. Wnioskodawczynie w ramach tego zatrudnienia świadczyła w II semestrze roku szkolnego 2014/2015 pracę trzy razy w tygodniu, tj. w poniedziałki i wtorki w godzinach od 8.00 do 15.00 oraz w piątki w godzinach od 8.00 do 12.00. Z uwagi na powyższy ustalony czas pracy w Liceum mogła ona wykonywać pracę w 1/2 wymiaru czasu pracy u płatnika składek, tj. w pozostałe dni – środy i czwartki a także we wtorki po wykonaniu obowiązków służbowych w Liceum. Wobec

powyższego praca wykonywana przez wnioskodawczynię u płatnika składek nie stała w kolizji czasowej z pracą w Liceum. Z ustaleń wynika także, że wnioskodawczyni miała kwalifikacje do wykonywania obowiązków powierzonych jej przez płatnika składek. Ponadto ubezpieczona pomimo ciąży była zdolna do podjęcia pracy.

Ostatecznie należy podkreślić, że M. P. po zakończeniu urlopu macierzyńskiego świadczyła na rzecz płatnika składek pracę we wrześniu i październiku 2016 roku na podstawie umów zlecenia jednakże z uwagi na zajście w drugą ciążę i problemy związane z jej donoszeniem nie kontynuowała zatrudnienia u płatnika składek.

W ocenie Sądu należycie zostały wyjaśnione i uprawdopodobnione motywy związane z zatrudnieniem wnioskodawczyni. Nieuzasadniony jest zatem zarzut organu rentowego, iż wnioskodawczyni nie mogła zostać zatrudniona na podstawie umowy o pracę w sytuacji gdy wiązała ją z płatnikiem umowa zlecenia, przedłużana corocznie począwszy od stycznia 2013 roku. A. W. zatrudnił wnioskodawczynię, ponieważ przy zawieraniu w grudniu 2014 roku kolejnej umowy zlecenia strony poczyniły ustne ustalenia, że z chwilą podniesienia przez wnioskodawczynię kwalifikacji i uzyskaniem dyplomu psychoterapeuty płatnik składek dokona zmiany formy zatrudnienia ubezpieczonej poprzez zawarcie w miejsce umowy cywilno-prawnej umowy o pracę. Wobec ziszczenia się tego warunku oraz faktu, że zawarcie z wnioskodawczynią umowy o pracę gwarantowało zwiększenie kontraktowania z NFZ (otrzymanie większej ilości punktów), płatnik składek zgodnie z ustaleniami zatrudnił wnioskodawczynię na podstawie umowy o pracę.

Jednocześnie ustalone okoliczności faktyczne sprawy uprawniają Sąd do oceny wynagrodzenia określonego w zawartej umowie o pracę. Zgodnie z art. 78 k.p. wynagrodzenie za pracę powinno być tak ustalone, aby odpowiadało w szczególności rodzajowi wykonywanej pracy i kwalifikacjom wymaganym przy jej wykonywaniu, a także uwzględniało ilość i jakość świadczonych prac.

Otrzymywana przez skarżącą kwota wynagrodzenia 2.700,00 zł brutto w 1/2 wymiaru czasu pracy, biorąc pod uwagę zakres wykonywanych czynności, a także posiadane przez nią doświadczenie, nie może być uznana za wygórowaną, płatnika składek było stać na zatrudnienie pracownika z takim wynagrodzeniem.

W toku postępowania ustalono, że strony spornej umowy wiedziały w momencie jej zawarcia, że ubezpieczona jest w ciąży. Jednakże brak było wskazań do zwolnienia lekarskiego, a nadto wnioskodawczyni otrzymała zaświadczenie lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy.

Sąd Okręgowy pragnie z całą mocą podkreślić, że z samego faktu zawarcia umowy o pracę przez kobietę w ciąży ani z tego, że w stosunkowo niedługim czasie od zawarcia takiej umowy pracownik zaczyna korzystać ze zwolnień lekarskich nie można wywodzić pozorności takiej umowy. Pozorność powinna być wykazana przez organ rentowy stosownymi dowodami i nie może opierać się jedynie na przypuszczeniach. Ponadto wskazać należy, że nie jest objęte zakazem prawnym zawieranie umów o pracę w celu osiągnięcia skutku w postaci objęcia pracownika ubezpieczeniem społecznym, ani też skutek w postaci objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem społecznym nie jest zakazany przez prawo, ale właśnie odwrotnie – następczym skutkiem rzeczywistego podjęcia pracy w ramach stosunku pracy jest nakaz obowiązkowego ubezpieczenia pracownika co wprost wynika z ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych (art. 6 ust.1 pkt 1, art. 12 ust.1, art. 13 pkt 1 ustawy systemowej).

Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 lutego 2006 roku, w sprawie III UK 156/05, Lex 272549, stwierdził, że samo zawarcie umowy o pracę w okresie ciąży, nawet gdyby głównym motywem było uzyskanie zasiłku macierzyńskiego nie jest naganne, ani tym bardziej sprzeczne z prawem. W teorii prawa cywilnego uznaje się, że czynnością prawną podjętą w celu obejścia ustawy jest czynność, wprawdzie nie objęta zakazem prawnym, ale przedsięwzięta w celu osiągnięcia skutku zakazanego przez prawo.

Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z dnia 25 listopada 2004 roku (sygn. akt I PK 42/04, OSNP 2005, nr 14, poz. 209) stwierdził, że „czynności mające na celu obejście ustawy (in freudem legis) zawierają jedynie pozór zgodności z ustawą. Czynność prawna mająca na celu obejście ustawy polega na takim ukształtowaniu jej treści, która z punktu widzenia formalnego (pozornie) nie sprzeciwia się ustawie, ale w rzeczywistości (w znaczeniu materialnym) zmierza do zrealizowania celu, którego osiągnięcie jest przez nią zakazane. Chodzi tu zatem o wywołanie skutku sprzecznego

z prawem” (podobnie również wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2005 roku, II UK 141/04, OSNP 2005, nr 15, poz. 235; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Zawierając umowy o pracę strony kierują się różnymi motywami indywidualnymi, które należy odróżnić od *causae* czynności prawnej (typowego celu czynności prawnej). Między innymi, jak wskazał Sąd Najwyższy, zawarcie umowy o pracę, choćby zmierzało do uzyskania kredytu bankowego, nie jest obejściem ustawy (zob. powołany wyżej wyrok z 25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). Podobnie takiego zarzutu nie można postawić umowie o pracę nienaruszającej art. 22 k.p., nawet gdy jej cel dyktowany był wyłącznie chęcią uzyskania świadczeń z ubezpieczenia społecznego (zob. powołany wyżej wyrok z 25 listopada 2004 roku, I PK 42/04, wyrok Sądu Najwyższego z 09 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05). W szczególności trudno uznać, że dążenie kobiety ciężarnej do uzyskania takiej ochrony jest sprzeczne z prawem. Przeciwnie jest to zachowanie rozsądne i uzasadnione zarówno z osobistego, jak i społecznego punktu widzenia (wyrok Sadu Najwyższego z dnia 9 sierpnia 2005 roku, III UK 89/05).

Podkreślić należy ponownie, że najistotniejsze na gruncie niniejszej sprawy jest to, że skarżąca faktycznie wykonywała pracę na rzecz płatnika składek po podpisaniu umowy o pracę, a pracodawca przyjmował od wnioskodawczyni świadczoną na jego rzecz przez odwołującą pracę i wypłacał jej za to umówione wynagrodzenie.

Wskazać także trzeba, że odwołujący wykazali, iż praca była przez odwołującą się M. P. świadczona na warunkach określonych w art. 22 § 1 k.p. tj. w warunkach podporządkowania pracodawcy, albowiem jak wykazano pracodawca kierował pracą wnioskodawczyni wskazywał, bowiem na konkretne bieżące zadania do realizacji i kontrolował prawidłowość wykonania zleconych czynności.

Na mocy art. 83 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych Zakład Ubezpieczeń Społecznych wydaje decyzje w zakresie indywidualnych spraw dotyczących m.in. zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i przebiegu ubezpieczeń, a zatem ma prawo do kwestionowania podstaw ubezpieczenia w tym umów o pracę, jako że rodzą one skutki w dziedzinie ubezpieczeń społecznych.

Jednak w takiej sytuacji to na organie rentowym spoczywa obowiązek udowodnienia pozorności umowy lub jej sprzeczności z zasadami współzycia społecznego, w myśl art. 6 k.c. Stanowisko takie zajął także Sąd Najwyższy np. w wyroku z dnia 15 lutego 2007 r., I UK 269/06, OSNP 2008 nr 5-6, poz. 78, w którym stwierdził, iż na organie rentowym, który przyjął zgłoszenie do ubezpieczenia pracowniczego i nie kwestionował tytułu tego zgłoszenia oraz przyjmował składki, spoczywa ciężar dowodu, że strony umowy o pracę złożyły fikcyjne oświadczenia woli.

Zdaniem Sądu Okręgowego, organ rentowy w żaden sposób nie udowodnił, iż zakwestionowana przez niego umowa o pracę miała charakter pozorny, czy była sprzeczna z zasadami współzycia społecznego. Zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie tylko potwierdził fakt wykonywania przez ubezpieczoną pracy na rzecz płatnika, ale wykluczył pozorny charakter zatrudnienia.

Uwzględniając poglądy Sądu Najwyższego wyrażone w przytoczonych orzeczeniach, należy uznać, że w sytuacji gdy wolą stron zawierających umowę o pracę było nawiązanie stosunku pracy i doszło do faktycznego świadczenia pracy za wynagrodzeniem, sama świadomość jednej ze stron umowy, a nawet obu jej stron, co do wystąpienia w przyszłości zdarzenia uprawniającego do świadczeń z ubezpieczenia społecznego (np. choroby, ciąży), nie daje podstawy do uznania, że umowa miała na celu obejście prawa.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że M. P. podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu, jako pracownik u płatnika składek A. W. od dnia 15 czerwca 2015 roku.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem i aktami rentowymi doręczyć peł. ZUS

26.01.2018

K.W